

ולא אלמנה גמורה — דהא לא כתיב "אלמנה" אלא "היתה כאלמנה" — כאשר העומדת כאלמנות חיות על צעלה שהלך ועמד לחזור. דלא מוקמי מינן רישי נהרי — מוכסין, גזיריפטי = סרדיוטין, מרוז ציון, ונערתות נשיקות שונא — נעמרות לשון הפך, כדלמרינן כמסכת סוכה (י, א): ויעתר לו, מה עמר זה מהפך את המצואה = **פורקא בלעז. אי נמי: נעמרות — לשון רבי ויחור, ***אינקריי"ש בלעז, כמו "העמרתם עלי דבריכס" (יחזקאל לה). בירכן בארז — "כארזים עלי מיס" (נמדנר כד). ארז זה אינו עומד במקום מיס כו' — ואף על גב דכתיב בקרא "כארזים עלי מיס" — ההוא לאו בלעס קאמר ליה, דבלעס אמר כארזים והמלאך השיבו "עלי מיס", וכן כולהו, דבלעס אמר "כנחלים" דזימנין מחייבין — וקאמר ליה המלאך "נטיו", דאין ינישין לעולם. והיינו דכתיב "ויהפוך ה' אלהיו לך את הקללה לברכה" על ידי מלאך, שהשיבו על ידי מלאך. ואפילו כל הרוחות — שאינן קשות. רוח דרומית — שהיא קשה, כדלמרינן (נבא בתרא כה, ב): אילמלא בן נן שמעמדה — אין כל צריה יכולה לעמוד מפניה, שנאמר "המצינתן יאבר נן יפרש כנפיו לחימתן". ומטייל — לשמות.

תוספות

ונערתות נשיקות שונא — פירוש: כלומר, נאמנים פצעי אוהב, וחילופיהן בשונא. ונערתות — לשון הפוך בעת, **פורק"א בלעז, שמהפכין בה את התבואה. והכי פשיטה דקרא: פצעי אוהב נאמנים, שהוא עושה לטובה, אפילו כשכמה חבירו — מתכוין לטובה. ונשיקות שונא הם להיפך, שעושה הכל לרעה. ויש מפרשים פשיטה דקרא הכי: "נאמנים פצעי אוהב ונערתות נשיקות שונא". כלומר, ונערתות — לשון ריבוי. כלומר, נשיקות שונא — דומים הם למשא, כלומר, הם מרובות ולמשא לעולם. ויש מפרשים הכי: כשאוהבים עושים מריבה ושונאים זה את זה — השנאה נאמנה. והכי פירוש: נאמנים פצעי אוהב — הפצעים זהו השנאה שבין אוהבים, הם נאמנות. ונערתות נשיקות שונא, פירוש: דכששונאים עושים שלום זה לזה — השלום והפשרה שביניהן אמנה וקיימת. והיינו נערתות נשיקות שונא — כלומר, נשיקות שונא נערתות. מה ארז זה — פירוש: דאף על גב דכתיב ביה בקרא "עלי מיס" — ההוא לאו בלעס קאמר ליה, אלא מלאך. וכן כולהו, בלעס אמר כנחלים ומלאך אמר נטיו דאין מתייבשים, וכן "עלי נהרי".

"היתה ירושלים לנדה ביניהם" אמר רב יהודה אמר רב: לברכה. פנדה, מה נדה יש לה היתר — אף ירושלים יש לה תקנה. "היתה כאלמנה" אמר רב יהודה: לברכה, ומדייק בלשון כאלמנה (כמו אלמנה) ולא אלמנה ממש. אלא כאשר שהלך בעלה למדינת הים ובאין בעלה עמה הריהו כאלמנה, אבל ודעתו לחזור עליה. וכן פירש הכתוב "וגם אני נתתי אתכם נבזים ושפלים" (מלאכי ב, ט) אמר רב יהודה: גם זה לברכה, דלא מוקמי מינן לא רישי נהרי ולא גזיריפטי (שאין ממנים מאתנו לא ראשי נהרות ולא שוטרים) ואף שזה משום שהם מבזים אותנו, ברכה היא לנו, שאנו נפטרים מתפקידים קשים ובלתי נעימים אלה. נאמר בנבואת אחיה, שקילל את ישראל "והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה במים" (מלכים א, יד, טו) אמר רב יהודה אמר רב: דבר זה הוא באמת לברכה. וכפי שאמר זאת בהרחבת ביאור ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן: מאי דכתיב (מחזקאל) "נאמנים פצעי אוהב ונערתות נשיקות שונא" (משלי כז, ו) טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שברכן בלעס הרשע. אחיה השילוני קללן בקנה, אמר להם לישראל "והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה במים" אבל קללה זו היא באמת ברכה — מה קנה זה עומד במקום מים, וגזעו מחליף שאם נחתך הוא צומח מחדש ושרשיו מרובין ביחס לגודלו ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו — אין מזיזות אותו ממקומו שאיננו נעקר על ידן, אלא הולך (מתנענע, נד) וכא עמיהן, דממו הרוחות — עמד הקנה במקומו. אבל בלעס הרשע שברכן את ישראל בירכן בארז, שנאמר "כארזים עלי מיס" (כמדבר כד, ו) מה ארז זה אינו עומד במקום מים, ואין גזעו מחליף, ואין שרשיו מרובין, אמנם אפילו כל הרוחות שבעולם נושבות בו — אין מזיזות אותו ממקומו, אבל כיון שנשבה בו רוח דרומית — עוקרתו והופכתו על פניו. ולא עוד אלא שזכה קנה ליטול הימנו קולמוס (עט) לכתוב בו ספר תורה נביאים וכתובים, ואם כן כסופו של דבר הקללה בקנה עדיפה מן הברכה בארז.

ב תנו רבנן: לעולם יהא אדם רך פקנה ואל יהא קשה פארז. מעשה שבא רבי אלעזר בן רבי שמעון ממגדל גדור מבית רבי, והיה רכוב על חמור ומטייל על שפת נהר, ושם שמחה גדולה, והיתה דעתו גסה עליו מפני

מאחר שהביאו מאמר של רב יהודה אמר רב, שנראה את הכתוב באופן הנראה הפך מן המשמעות הפשוטה, מביאים מה שאמר כעין זה על הכתוב "היתה ירושלים לנדה ביניהם" (איכה א, יז) אמר רב יהודה אמר רב: פסוק זה כעצם הוא לברכה, לפי שמדמה את ירושלים כנדה, ופירושו: מה נדה יש לה היתר לאחר

שנגמרים ימי הטומאה ונשחרת, אף ירושלים יש לה תקנה. וכן על הכתוב "היתה כאלמנה" (שם א) אמר רב יהודה: לברכה, ומדייק בלשון כאלמנה (כמו אלמנה) ולא אלמנה ממש. אלא כאשר שהלך בעלה למדינת הים ובאין בעלה עמה הריהו כאלמנה, אבל ודעתו לחזור עליה. וכן פירש הכתוב "וגם אני נתתי אתכם נבזים ושפלים" (מלאכי ב, ט) אמר רב יהודה: גם זה לברכה, דלא מוקמי מינן לא רישי נהרי ולא גזיריפטי (שאין ממנים מאתנו לא ראשי נהרות ולא שוטרים) ואף שזה משום שהם מבזים אותנו, ברכה היא לנו, שאנו נפטרים מתפקידים קשים ובלתי נעימים אלה. נאמר בנבואת אחיה, שקילל את ישראל "והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה במים" (מלכים א, יד, טו) אמר רב יהודה אמר רב: דבר זה הוא באמת לברכה. וכפי שאמר זאת בהרחבת ביאור ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן: מאי דכתיב (מחזקאל) "נאמנים פצעי אוהב ונערתות נשיקות שונא" (משלי כז, ו) טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שברכן בלעס הרשע. אחיה השילוני קללן בקנה, אמר להם לישראל "והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה במים" אבל קללה זו היא באמת ברכה — מה קנה זה עומד במקום מים, וגזעו מחליף שאם נחתך הוא צומח מחדש ושרשיו מרובין ביחס לגודלו ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו — אין מזיזות אותו ממקומו שאיננו נעקר על ידן, אלא הולך (מתנענע, נד) וכא עמיהן, דממו הרוחות — עמד הקנה במקומו. אבל בלעס הרשע שברכן את ישראל בירכן בארז, שנאמר "כארזים עלי מיס" (כמדבר כד, ו) מה ארז זה אינו עומד במקום מים, ואין גזעו מחליף, ואין שרשיו מרובין, אמנם אפילו כל הרוחות שבעולם נושבות בו — אין מזיזות אותו ממקומו, אבל כיון שנשבה בו רוח דרומית — עוקרתו והופכתו על פניו. ולא עוד אלא שזכה קנה ליטול הימנו קולמוס (עט) לכתוב בו ספר תורה נביאים וכתובים, ואם כן כסופו של דבר הקללה בקנה עדיפה מן הברכה בארז.

ב ועוד כשבחו של הקנה: תנו רבנן: לעולם יהא אדם רך כקנה כלפי הכריות ואל יהא קשה כארז. מעשה שבא רב אלעזר בן ר' שמעון ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על חמור ומטייל על שפת נהר בשוכו אל עירו ושם שמחה שלמד תורה הרבה באותו פרק זמן ששהה בבית רבו.

אורח הליכה

זכה קנה / יש אומרים שיש לכתוב ספרי תורה בקולמוס של קנה רווקא ולא בנוצה (רמ"א ע"י מרדכי). וכתבו הש"ך (עפ"י ע"ט) והט"ז שאין נוהגים כן, ואכן, סופרים אשכנזים כותבים בנוצה, אבל הספרדים כותבים בקנה. (שו"ע י"ד רע"א, ז)

מסורת הש"ס

- ד. תענית ו, ב.
- ה. סנהדרין קד, א. איכ"ר א, ג. ילקוט ניח תתדר.
- ו. סנהדרין קה, ב (כל העינין). כלה רבתי ו. ילקוט תורה תשעב. שם ניח רג.
- ז. ר' אדר"נ פמ"א. דרך ארץ רבה ג.
- ח. ר' יומא כא, ב (תביטוי).
- ט. אדר"נ פמ"א. דרך ארץ רבה ב. כלה רבתי (כל המעשה).

נרסות

ירושלים יש לה תקנה בכתיב: ירושלים יש לה היתר. אין מזיזות אותו ממקומו בכתיב: אינו הולך ובא עמיהן. שפת נהר ושמת בכתיב: שפת הים והיה שמת. והיתה דעתו גסה עליו בכתיב ועוד חסרות מלים אלה.

לשון

גזיריפטי נראה שזו היא המלה הפרסית gazir - pat שפירושה: ראש השוטרים, ראש המשטרה המקומית. קולמוס מקור המלה הוא ביוונית κάλαμος (קלמוס). שפירושה קנה, וכן גם עט הנעשה מקנה.

החיים

מגדל גדור מקומה של מגדל גדור אינו ידוע בבירור, ויש סבורים שזה מקום ישוב קטן בין חמת נדר לגדר. ולפי נוסח זה נראה שר' אלעזר הלך לאורך נהר הירמוד.

הקולם

ארז עץ הארז (cedrus) הוא עץ העשוי להגיע לגודל עצום. אולם משום שהוא גדל בהרים באין לו אדמה תחתה הוא מפתח שרשים שטוחים למדי. כיון שרוב הרוחות באזורנו הן ממערב או מצפון מפתח העץ את שרשיו כדי להחזיק מעמד כנגד רוחות אלו. אולם סערה הבאה מדרום (שאינה מצויה, אבל באה לעתים) עשויה לעקרו ממקומו.

** פורק"א מן הצרפתית העתיקה forche מלגו. ***אינקריי"ש מן הצרפתית העתיקה encres מרובה מדי, מיותר.

מסורת הש"ס

- א. (הבטוי) ברכות כח, א. כתובות סז, ב.
- ב. ירושלמי תענית פ"ו ה"ה (בקצור).
- ג. ירושלמי תענית פ"ג ה"יא (בקצור). ר' תנחומא וישלח ה.
- ד. שבת לב, א. א. ילקוט תורה לב.

גרסות

אמר לו שלום – שלום בכת"י ומקורות שונים קטע זה חסר.
 כמה מבער אותו האיש בכת"י מלים אלה חסרות.
 איני יודע אלא לך בכת"י: לך. מפני מה בכת"י: חס ושלום, מה עשה לך.
 כך וכך עשה בכת"י: כך וכך אמר.
 הי ניהו בכת"י: היינו.
 רעועה בכת"י: רעועתא.
 עייליה ... משכיח בכת"י: משכיח...

לשון

ריקה ביטוי זה, שכנראה היה שגור ביותר בפי אנשים בזמנו (שכן נזכר גם במקורות חיצוניים), הוא הצורה הארמית של הביטוי העברי "ריק" (כגון "ייתלקטו אל יפתח אנשים ריקים" שופטים יא, ג) ומשמע – אדם ריק מדרך ארץ, אדם שאינו ראוי לכלום.

אישים

רב אדא בר אהבה רב אדא בר אהבה היה מן הדור השני לאמוראי. נבל. במדרש מסופר כי נולד ביום שמת רבי יהודה הנשיא. רב אדא בר אהבה היה תלמיד מובהק של רב. וחברו של תלמידו רב הגדולים, כרב הונא ורב המנוא.
 רב אדא היה מפורסם בחסידינותו הרבה ובמסירותו נפשו על ענינים של ראת שמים. הוא לא נמנע מלהטיף מוסר אף לגדולי הדור, שקבלו דבריו באהבה.
 גם תלמידו רב הצעירים וגם בני הדור הבא מסרו דברי הלכה בשמו. מקום מושבו היה בעיר סומבדיתא, ושם גר גם חתנו רב חנא.
 יש להבדיל בינו ובין רב אדא בר אהבה (או בר אבא) השני, שהיה תלמידו של רבא.

נודמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו אותו אדם: שלום עליך רבי! ולא החזיר לו רבי אלעזר שלום, אמר לו: ריקה (ברנש) כמה מכוער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכוערין כמותך? אמר לו האיש: איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני "כמה מכוער כלי זה שעשית". כיון שידע ר' אלעזר בעצמו שחטא והעליב את האיש לחנם על מום שנולד עמו, ירד מן החמור ונשתטח לפניו לפני האיש. ואמר לו: נענית לך (חטאתי כנגדך). מחול לי! אמר לו: איני מחול לך, עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו: כמה מכוער כלי זה שעשית. היה ר' אלעזר מטייל אחריו אחרי אותו איש ומנסה לפייסו עד שהגיע לעירו. יצאו בני עירו של ר' אלעזר לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם האיש: למי אתם קורין רבי רבי? אמרו לו: לזה שמטייל אחריו. אמר להם: אם זה רבי – אל ירבו כמותו בישראל.

אמרו לו: מפני מה אומר אתה כך? אמר להם: כך וכך עשה לי ואמר לי. אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול כתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מחול לו, ובלבד שיקבל עצמו שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס ר' אלעזר בן ר' שמעון לבית המדרש, ודרש: לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארו, שגסות הרוח גורמת לו לאדם לחטוא. ולפיכך, לפי שהקנה רך וכנוע זכה קנה ליטול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה תפילין ומזוזות.

שנינו במשנה "וכן עיר שיש בה דבר או מפולת". תנו רבנן: מפולת שאמרו שנפלו כתלים וגדרות בריאות (חזקות) ולא רעועות, שנפלו אלה שאינן ראויות ליפול, ולא הראויות ליפול. על לשון זה של הברייתא שואלים: הי ניהו (אלו הן) בריאות, הי ניהו (אלו הן) שאינן ראויות ליפול, הי ניהו (אלו הן) רעועות הי ניהו (אלו הן) ראויות ליפול, ולכאורה יש כאן כפל דברים בלבד! ומשיבים: לא צריכא (לא נצרכה) דנפלו מחמת גובהיהו (שנפלו מחמת גובהה) וכן שהיו בריאות אבל היו גם ראויות ליפול, משום שהיו גבוהות מדי. אי נמי דקיימן אגודא דנהרא (נא גס כן שהיו עומדות על שפת הנהר) שאף שהן כשלעצמן בריאות, מכל מקום הם ראויות ליפול, ששפת הנהר איננה יציבה וגורמת שיפלו בנינים הבנויים שם. ומסופר כי ההיא אשיתא רעועה דהואי בנהרדעא (כמו אותו כותל רעוע שהיה תורה (שלא היו עוברים רב ושמואל תחתיו) אף על גב דקיימא באתרא תליסר שנין (אף על פי שעמד במקומו שלש עשרה שנה) שסברו שכיון שהוא רעוע – מקום סכנה היא. מסופר, יומא

חד איקלע רב אדא בר אהבה להתם (יום אחד הזדמן רב אדא בר אהבה לשם) והלך איתם, אמר ליה שמואל לרב כשעברו שם: ניתי מר נקיף (יבוא אדוני ויקיף) את המקום, שלא נעבור תחת תקרה זו! אמר ליה: לא צריכנא האידינא (אין אני צריכים לזה עכשיו) דאיכא רב אדא בר אהבה בהדן, דנפיש זכותיה, ולא מסתפינא (שנמצא רב אדא בר אהבה איתנו שמרובה זכותו ואיני מתיירא) מפני המפולת. וכיוצא בזה מסופר, רב הונא הוה ליה ההוא חמרא כההוא ביתא רעיעא ובעי לפנוייה (הוא היה לו יין בבית רעוע אחד ורצה לפנותו) משם, אבל פחד מפני המפולת, עייליה לרב אדא בר אהבה להתם (הכניס את רב אדא בר אהבה לשם) לאותו בית משכיה בשמעתיא עד דפנייה (ומשך אותו בשיחה בדבר הלכה עד שכניתיים פינו) את כל היין משם, בטר דנפק נפל ביתא (אחרי שיצא משם נפל הבית) ארגיש רב אדא בר אהבה איקפד (הרגיש רב אדא בר אהבה ככל מה שנעשה והקפיד) על כך, ומסבירים: סבר לה כי הא (נסבור היה כמו זו) דאמר

נודמן לו אדם – יש ספרים שכמוז בהן: אליהו זכור לעונו, והוא נמכוון להוכיחו שלא ירגיל בדבר. הכי נרסינן: מפולת שאמרו בריאות ולא רעועות שאינן ראויות ליפול ולא שראויות ליפול הי ניהו בריאות והי ניהו שאינן ראויות ליפול הי ניהו רעועות והי ניהו ראויות ליפול לא צריכא דקיימן אגודא דנהרא – מפולת שיש שם רוח חזק שמפיל החומות. מפולת שאמרו מתריעין עליהן – נבריאות קאמרין, שיהו החומות נבירות ואל על פי כן נופלות מכה נשיבת הרוח. אבל אם היו החומות הנופלות רעועות – אין מתריעין עליהן. וכשאין ראויות ליפול – מתריעין עליהן, ולא נבריאות ליפול. לא צריכא – הא דקמתי שאינן רעועות וראויות ליפול אלא כגון דקאי אגודא דנהרא, על שפת הנהר, שאף על פי שהיא נבירה – ראויה היא ליפול, שהמים מפילין אותה, שמקלקלין את הקרקע ושומקין את היסוד. כי ההיא אשיתא רעועה כו'. באתרא – במקומה, אף על גב דאינה ראויה ליפול, דהא קמה באתרא כולי האי – אפילו הכי, כיון דרעועה היא – לא הוה חלפי תוסה, אלא היה מקיף סביבומיה.

א נודמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: שלום עליך רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקה, כמה מכוער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכוערין כמותך?! אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני "כמה מכוער כלי זה שעשית". כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו: נענית לך, מחול לי! – אמר לו: איני מחול לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו "כמה מכוער כלי זה שעשית". היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו. יצאו בני עירו לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם האיש: למי אתם קורין רבי רבי? אמרו לו: לזה שמטייל אחריו. אמר להם: אם זה רבי – אל ירבו כמותו בישראל.

אמרו לו: מפני מה אומר אתה כך? אמר להם: כך וכך עשה לי ואמר לי. אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול כתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מחול לו, ובלבד שיקבל עצמו שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס ר' אלעזר בן ר' שמעון לבית המדרש, ודרש: לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארו, שגסות הרוח גורמת לו לאדם לחטוא. ולפיכך, לפי שהקנה רך וכנוע זכה קנה ליטול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה תפילין ומזוזות.

שנינו במשנה "וכן עיר שיש בה דבר או מפולת". תנו רבנן: מפולת שאמרו – בריאות ולא רעועות. שאינן ראויות ליפול, ולא הראויות ליפול. הי ניהו בריאות – הי ניהו שאינן ראויות ליפול, הי ניהו רעועות – הי ניהו ראויות ליפול, הי ניהו ראויות ליפול – לא צריכא, דנפלו מחמת גובהיהו. אי נמי, דקיימן אגודא דנהרא. פי ההיא אשיתא רעועה דהואי בנהרדעא דלא הנה חליף רב ושמואל תותה אף על גב דקיימא באתרא תליסר שנין (אף על פי שעמד במקומו שלש עשרה שנה) שסברו שכיון שהוא רעוע – מקום סכנה היא. מסופר, יומא

חד איקלע רב אדא בר אהבה להתם (יום אחד הזדמן רב אדא בר אהבה לשם) והלך איתם, אמר ליה שמואל לרב כשעברו שם: ניתי מר נקיף (יבוא אדוני ויקיף) את המקום, שלא נעבור תחת תקרה זו! אמר ליה: לא צריכנא האידינא (אין אני צריכים לזה עכשיו) דאיכא רב אדא בר אהבה בהדן, דנפיש זכותיה, ולא מסתפינא (שנמצא רב אדא בר אהבה איתנו שמרובה זכותו ואיני מתיירא) מפני המפולת. וכיוצא בזה מסופר, רב הונא הוה ליה ההוא חמרא כההוא ביתא רעיעא ובעי לפנוייה (הוא היה לו יין בבית רעוע אחד ורצה לפנותו) משם, אבל פחד מפני המפולת, עייליה לרב אדא בר אהבה להתם (הכניס את רב אדא בר אהבה לשם) לאותו בית משכיה בשמעתיא עד דפנייה (ומשך אותו בשיחה בדבר הלכה עד שכניתיים פינו) את כל היין משם, בטר דנפק נפל ביתא (אחרי שיצא משם נפל הבית) ארגיש רב אדא בר אהבה איקפד (הרגיש רב אדא בר אהבה ככל מה שנעשה והקפיד) על כך, ומסבירים: סבר לה כי הא (נסבור היה כמו זו) דאמר

ע י ו נ י ס

כמה מכוער אותו האיש / יש מפרשים שהיו פניו של אותו אדם נראים לו שהם מביעים שחיתות ופחיתות מוסרית, ומשום כך גינה אותו. וכיון שגלה לו האיש את חכמתו הבין שכך היו פניו בטבעו, ונתחרט על שפגע בו (עין יעקב).

רעועות ראויות ליפול / נראה שעל ידי המעשה בחורבה שעמדה שלש עשרה שנה הביאו

דוגמה של כותל רעוע שבכל זאת אינו עומד ליפול במהרה, ואף על פי כן יש לראותו כמסוכן (ראה בריקס).

א ו ר ה ה ל ב ה

תענית מפני המפולת / אם התחילו כתלים להתמוטט בעיר, והיו אלה כתלים חזקים, שאינם עומדים על שפת הנהר – הרי זו צרה ומתריעים עליה. (ש"ע א"ח תקעו, ד)